Vroegtijdige zorgplanning: what?s in a name?

Haio: LAFAILLE Abigail , U.A.
Promotor: PEREMANS Lieve , U.A.
Praktijkopleider:

Context: Als huisarts worden we in toenemende mate geconfronteerd met chronische patiënten met multimorbiditeit. Tegelijkertijd wordt het steeds belangrijker om in alle aspecten van de zorg zoveel mogelijk rekening te houden met de autonomie van de patiënt. Het doel van dit onderzoek is meer inzicht te verkrijgen in het patiënten-perspectief m.b.t. vroegtijdige zorgplanning (VZP) en hoe dit concreet naar de huisartspraktijk te vertalen.

Onderzoeksvraag: Wat betekent ?vroegtijdige zorgplanning?? Wat zijn de meningen, visies, voorkeuren en eventuele barri?res van patiënten in verband met het voortijdig bespreken van toekomstige zorg(noden)? Hoe kan de vroegtijdige zorgplanning in onze praktijk verbeterd worden?

Methode: Vooreerst werd een literatuuronderzoek uitgevoerd. Nadien werden semigestructureerde diepte-interviews gevoerd met enkele patiënten van de praktijk. Het doel van de interviews was om met de patiënten te reflecteren over hun visie op de toekomst, hun kijk op zorgdoelen en levenskwaliteit, in het heden en in de toekomst. Een vooraf opgesteld script werd als leidraad gebruikt bij de interviews. De gesprekken werden opgenomen met een audiorecorder, nadien uitgetypt en vervol-gens kwalitatief en thematisch geanalyseerd.

Resultaten: Het literatuuronderzoek toont aan dat de definitie van vroegtijdige zorgplanning niet eenduidig is. Er is een verschil tussen advanced care planning enerzijds (d.w.z. focus op het schriftelijk en anticiperend vastleggen van behandelkeuzes, aanstellen van een wettelijk vertegenwoordiger en opstellen van een wilsverklaring) en advance care planning anderzijds (d.w.z. een communicatie-proces tussen patiënt en zorgverleners waarbij het plannen van thuiszorg, de woonsituatie en zorg-doelen besproken worden). Er is nog maar zeer weinig onderzoek gedaan naar de financi?le impact van VZP. Er werden negen interviews gevoerd. De gesprekken tonen aan dat patiënten openstaan voor het bespreken van VZP maar hiervoor zelden initiatief nemen. Eerdere ervaringen zijn zeer belangrijk om hierover een eigen mening te ontwikkelen. De huisarts en directe steunfiguren zijn vertrouwensper-sonen bij het bespreken van zorgplanning. Voorts hebben gezondheidsproblemen een grote invloed op de dagelijkse routine en hobby?s van patiënten. Hun zelfredzaamheid wordt beperkt en sociaal isolement kan voorkomen. Het welbevinden in de huidige situatie lijkt weinig invloed te hebben op het kunnen en durven plannen van de toekomst. Behoud van zelfstandigheid is zeer belangrijk voor patiënten. Angst voor het onbekende en het gevoel hun zelfstandigheid te (zullen) verliezen vormt een grote barri?re in zorgplanning. Daarnaast ontbreekt bij vele patiënten de kennis over VZP.

Conclusie: Vroegtijdige zorgplanning is een complex gebeuren. Het is belangrijk om een correcte invulling van dit begrip te hanteren, dat verdergaat dan levenseindeplanning. Het is aangewezen om hier binnen een huisartsenpraktijk tijd en ruimte voor te cre?ren. Indien mogelijk worden meerdere gesprekken gepland, waarbij liefst steunfiguren en andere zorgverleners betrokken worden. Het is ook nuttig om de conclusies van een VZP-gesprek duidelijk te vermelden in het EMD en ze te delen met andere betrokken zorgverleners.